

Brüssel, 10.1.2017
COM(2017) 11 final

2017/0004 (COD)

Ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
millega muudetakse direktiivi 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja
mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest**

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2017) 7 final}
{SWD(2017) 8 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käesoleva ettepaneku eesmärk on parandada töötajate tervise kaitset, vähendades nende kokkupuudet kantserogeensete keemiliste mõjuritega töökeskkonnas, tagada suurem selgus ja luua ettevõtjatele võrdsemad tingimused. See kuulub komisjoni 2016. aasta tööprogrammi prioriteetsete meetmete hulka. Käesoleva algatusega täidab komisjon oma kohustust parandada töötajate kaitse ELi raamistiku tõhusust ja tulemuslikkust. Samuti on kavas seda tähtsat tööd jätkata ja korraldada veel mõjuhindamisi, et teha ettepanekuid ka muudele kantserogeenidele piirnormide kehtestamiseks.

Prognoosid praeguse ja tulevase kutsehaigustest tuleneva koormuse kohta näitavad, et tööga seotud vähktõbi on probleem ja jääb selleks ka tulevikus töötajate kokkupuute tõttu kantserogeenidega. Vähk on ELis tööga seotud surma põhjuste hulgas esikohal. Aastas on 53 % töökeskkonnast johtuvatest surmadest seostatavad vähiga¹. Madalmaade rahvatervise ja keskkonnainstituudi (RIVM)² 2016. aasta aruande kohaselt diagnoositi 2012. aastal 91 500–150 500 uut vähijuhtumit, mille põhjuseks oli varasem kokkupuude kantserogeensete ainetega töökohal. 2012. aastal suri tööga seotud vähijuhtude tagajärjel 57 700–106 500 inimest. See tähendab, et iga tund sureb ELis 7–12 inimest vähi tõttu, mille põhjustas varasem kokkupuude kantserogeensete ainetega töökohal.

Komisjon tegi esimese sammu nende probleemide lahendamiseks, kui direktiivi 2004/37/EÜ (töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest, edaspidi „direktiiv“)³ muutmiseks võeti 13. mail 2016 vastu seadusandlik ettepanek, et vaadata läbi või kehtestada 13 keemilise mõjuri⁴ piirnormid. Kooskõlas direktiivi artikliga 16 kehtestab nõukogu olemasoleva teabe põhjal (sealhulgas teaduslikud ja tehnilised andmed) direktiivi III lisas kõnealused piirnormid kõigi selliste kantserogeenide või mutageenide suhtes, mille puhul see on võimalik. Vastavalt direktiivi artikli 17 lõikele 1 võib I ja III lisa muuta ainult vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 153 lõikes 2 sätestatud menetlusele (seadusandlik tavamenetlus).

Komisjon teeb nüüd järgmise sammu pikaajalises protsessis, et ajakohastada direktiivi veel seitsme kantserogeeni osas, ning komisjon teeb ettepaneku kehtestada piirnormid ja/või lisada märke aine kokkupuute kohta nahaga. Mõjuhindangu kohaselt võimaldab ettepanek tõhustada vähemalt nelja miljoni töötaja kaitset ning muuta direktiivi tööandjate ja täitevasutuste jaoks paremini arusaadavaks. Hinnanguliselt võimaldavad mõlemad ettepanekud hoida ära üle 100 000 surmajuhtumi, mis on põhjustatud tööga seotud vähktõvest.

¹ Euroopat hõlmavad prognoosid tööga seotud vigastuste ja terviseprobleemide kohta, [Work-related Illnesses Identification, Causal Factors and Prevention Safe Work – Healthy Work – For Life](#), Takala, J., Workplace Safety and Health Institute, Singapore, ettekanne ELi eesistujariigi konverentsil, Ateena, juuni 2014.

² *Work-related cancer in the European Union: Size, impact and options for further prevention* (Tööga seotud vähijuhtumid Euroopa Liidus – ulatus, mõju ja täiendavad ennetamise võimalused), http://rivm.nl/en/Documents_and_publications/Scientific/Reports/2016/mei/Work_related_cancer_in_the_European_Union_Size_impact_and_options_for_further_prevention, lk 11.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest (kuues üksikdirektiiv nõukogu direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses) (kodifitseeritud versioon) (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 158, 30.4.2004, lk 50).

⁴ COM(2016)248. Ettepanekule oli lisatud mõjuhindang (SWD(2016) 152).

Kooskõlas direktiivi artikliga 16 jätkab komisjon tööd täiendavate piinormide kehtestamiseks ning praegu hinnatakse muid keemilisi mõjureid, pidades silmas direktiivi tulevast muutmist.

Direktiivi sätteid kohaldatakse kõigi keemiliste mõjurite suhtes, mis vastavad määruses (EÜ) nr 1272/2008 (mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist)⁵ sätestatud 1A või 1B kategooria kantserogeenideks klassifitseerimise kriteeriumidele. Selles määruses on epidemioloogiliste ja/või loomkatsetest saadud andmete põhjal esitatud ühtlustatud (kohustuslik) klassifikatsioon 1 017 keemilise aine kohta, mis liigitatakse 1. kategooria kantserogeenideks („teadaolev või eeldatav kantserogeenne toime inimestele“)⁶. Rahvusvaheline Vähiuurimiskeskus („vähiuurimiskeskus“) viis läbi ka teise suure klassifitseerimise, mille raames määrati kindlaks ligikaudu 500 mõjurit, mis on inimestele kantserogeensed (1. kategooria: 118 mõjurit), tõenäoliselt kantserogeensed (2A kategooria: 75 mõjurit) või võimaliku kantserogeense mõjuga (2B kategooria: 288 mõjurit)⁷.

Direktiivi sätteid kohaldatakse ka kõigi kõnealuse direktiivi I lisas osutatud ainete, segude või protsesside suhtes, samuti nimetatud lisas osutatud protsessis iga vabanenud aine või segu suhtes. Direktiivi I lisa hõlmab praegu kindlaksmääratud protsesside ja neis tekkinud ainete loetelu. Eesmärk on selgitada töötajatele, tööandjatele ja täitevasutustele, kas keemiline mõjur või protsess kuulub direktiivi kohaldamisalasse, kui seda ei ole määruse (EÜ) nr 1272/2008 kohaselt klassifitseeritud teisiti. Praegu on I lisas viis kannet.

Direktiivis on sätestatud mitu üldist miinimumnõuet direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuute vältimiseks või vähendamiseks. Tööandjad peavad kindlaks tegema riskid, mis töötajatele konkreetsete kantserogeenidega (ja mutageenidega) töökohal kokku puutudes avalduvad, ja neid hindama ning riski esinemisel kokkupuute ära hoidma. Kui see on tehniliselt võimalik, tuleb protsess või keemiline mõjur asendada täiesti ohutu või vähem ohtlikuga. Kui asendamine ei ole tehniliselt võimalik, tuleb keemilisi kantserogeene, niivõrd kui see on tehniliselt võimalik, toota ja kasutada suletud süsteemis, et vältida nendega kokkupuudet. Kui see ei ole tehniliselt võimalik, peab töötajate kokkupuute olema nii vähene, kui tehniliselt võimalik. See on direktiivi artikli 5 lõigete 2 ja 3 kohane minimeerimiskohustus.

Lisaks kõnealustele üldistele miinimumnõuetele on direktiivis selgelt kirjas, et piinormide kehtestamine töökeskkonnas teatavatele kantserogeenidele ja mutageenidele, millega kokkupuute toimub sissehingamise teel, on töötajate kaitse mehhanismi⁸ lahutamatu osa. Piinormid tuleb kehtestada ka selliste keemiliste mõjurite kohta, millel need siiani puuduvad, ning piinormid tuleb alati niipea kui võimalik uusimate teaduslike andmete⁹ valguses läbi vaadata. Töökeskkonnas spetsiifiliste kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuute piinormid on sätestatud direktiivi III lisas. Praegu on III lisas kolm kannet.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

⁶ Kõnealuse määruse kohaselt on 1 017 keemilist mõjurit (ja keemiliste mõjurite rühma) kantud kohustuslikku ühtlustatud klassifikatsiooni kui 1. kategooria kantserogeene, mis tuleb märgistada ohulausega „Võib põhjustada vähktõbe.“

⁷ [Monographs on the evaluation of carcinogenic risk to humans](#), Rahvusvaheline Vähiuurimiskeskus (IARC), WHO.

⁸ Direktiivi artikli 1 lõige 1 ja põhjendus 13.

⁹ Direktiivi põhjendus 13.

Direktiivis sätestatud kokkupuutepiirnormid tuleks uute tehniliste andmete, paremaks muutunud mõõtmistehnika, riskijuhtimismeetmete ja muude oluliste tegurite arvessevõtmiseks vajaduse korral läbi vaadata.

Sellest tulenevalt tehakse ettepanek kahe erimeetme võtmiseks.

- (a) Direktiivi I lisasse tuleks lisada tööd, millega kaasneb kokkupuude õlidega, mida on eelnevalt kasutatud sisepõlemismootorite liikuvate osade määrimiseks ja jahutamiseks, ning direktiivi III lisa B osasse tuleks lisada märke aine kokkupuute kohta nahaga.

Rahvusvaheline Vähiuurimiskeskus („vähiuurimiskeskus“) hindas mineraalõlide kantserogeensust 1983.¹⁰ ja 1987. aastal¹¹ ning jõudis järeldusele, et *inimuuringutele* toetudes on olemas *piisavalt tõendeid* selle kohta, et mitmesuguseid lisandeid ja saasteaineid sisaldavad mineraalõlid, mida on kutsetöoga seoses kasutatud ketrusmasinates ning metalli ja džuudi töötlemisel, põhjustavad inimestel vähktõbe. Vähiuurimiskeskuse hinnang hõlmab ka mootorites kasutatud mineraalõlisisid. Vähiuurimiskeskuse lõpphinnangus ei ole mootoriõlina kasutatud mineraalõlisisid selgesõnaliselt nimetatud, kuid hinnangus jõutakse järeldusele, et inimuuringutest on saadud piisavalt tõendeid selle kohta, et töötlemata või vähetöödeldud mineraalõlid põhjustavad inimestel vähktõbe (IARC 1. kategooria). Lähtudes monograafias 100F (2012)¹² esitatud uutest andmetest ajakohastas vähiuurimiskeskus hinnangut ja säilitas kõnealuse kategoriseerimise nahavähi suhtes. Töökeskkonna keemiliste mõjurite piirnormide teaduskomitee („teaduskomitee“)¹³ hindas mootoriõlina kasutatud mineraalõlide mõju töötajate tervisele töökohal, määratledes neid kui õlisisid, mida on eelnevalt kasutatud sisepõlemismootorite liikuvate osade määrimiseks ja jahutamiseks („mootoriõlina kasutatud mineraalõlid“). Võttes arvesse vähiuurimiskeskuse hinnangut jõudis teaduskomitee oma metoodika kohaselt järeldusele, et mootoriõlina kasutatud mineraalõlid on A kategooria kantserogeenid, mille kohta puuduvad tegevuspõhised piirnormid¹⁴.

Teaduskomitee hinnangu kohaselt toimub töökeskkonnas kokkupuude mootoriõlina kasutatud mineraalõliga naha kaudu ning teaduskomitee soovitas tungivalt, et käesolev algatus sisaldaks ettepanekut lisada III lisa B osasse lisataks märke aine kokkupuute kohta nahaga. Sellise märke lisamisega, mis osutab naha kaudu imendumise võimalikkusele, nõustus ka tööohutuse ja tervishoiu nõuandekomitee („nõuandekomitee“).

Mootoriõlina kasutatud mineraalõlisisid turule ei lasta, need tekivad tööprotsessi käigus ning seepärast ei ole nimetatud õlid määruse (EÜ) nr 1272/2008 kohaselt klassifitseeritud. Direktiiviga on siiski ette nähtud, et I lisasse tuleb kanda ained, segud ja protsessid ning kõnealuses lisas osutatud protsessides vabanenud ained ja segud, mis vastavad kantserogeenina klassifitseerimise kriteeriumidele, kuigi nende suhtes ei kohaldata eespool nimetatud määruse kohast klassifitseerimiskohustust. Mootoriõlina kasutatud mineraalõlid kuuluvad sellesse kategooriasse.

¹⁰ IARC (1984), „Polynuclear aromatic hydrocarbons, Part 2, carbon blacks, mineral oils (lubricant base oils and derived products) and some nitroarenes“, IARC Monogr Eval Carcinog Risk Chem Hum, 33: 1–222. PMID:6590450 (<http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol1-42/mono33.pdf>).

¹¹ IARC (1987), „Overall evaluations of carcinogenicity: an updating of IARC Monographs volumes 1 to 42“, IARC Monogr Eval Carcinog Risks Hum Suppl, 7: 1–440. PMID:3482203.

¹² IARC (2012), (<http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol100F/mono100F.pdf>).

¹³ Komisjoni 3. märtsi 2014. aasta otsus 2014/113/EL, millega asutatakse töökeskkonna keemiliste mõjurite piirnormide teaduskomitee ning tunnistatakse kehtetuks otsus 95/320/EÜ (ELT L 62, 4.3.2014, lk 18).

¹⁴ SCOEL/OPIN/2016-405, „Mineral Oils as Used Engine Oils“ (mootoriõlina kasutatud mineraalõlid), vastu võetud 9. juunil 2016.

- (b) Sätestada III lisas veel viie kantserogeeni piirnormid koos märkega aine kokkupuute kohta nahaga ning kahe kantserogeeni (sealhulgas mootoriõlina kasutatud mineraalõlid) puhul sõltumata piirnormidest märke aine kokkupuute kohta nahaga.

Kättesaadav teave, sealhulgas teaduslikud andmed kinnitavad, et III lisa on vaja täiendada veel viie kantserogeeni piirnormiga, millele oleks lisatud märke aine kokkupuute kohta nahaga. Soovitused kõnealuste kantserogeenide kohta esitas teaduskomitee. Kahe kantserogeeni¹⁵ puhul tuvastas teaduskomitee, et need võivad naha kaudu imenduda olulises koguses ja soovitas kehtestada märke aine kokkupuute kohta nahaga. Käesoleva ettepaneku kõigi aspektide osas konsulteeriti nõuandekomiteega vastavalt nõukogu 22. juuli 2003. aasta otsuse¹⁶ artikli 2 lõike 2 punktile f. Kavandatud piirnormide puhul võeti lisaks nõuandekomiteega konsulteerimisele arvesse sotsiaalseid ja majanduslikke teostatavustegureid.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Vastavalt komisjoni teatisele „ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegiline raamistik aastateks 2014–2020“¹⁷ on komisjoni strateegiline eesmärk tagada ELis töötajatele ohutu ja tervislik töökeskkond. Üks strateegilises raamistikus esile toodud põhiprobleem on tööga seotud haiguste ennetamise parandamine, võideldes olemasolevate, uute ja tekkivate riskide vastu.

See algatus sobib eelkõige oma sotsiaalse mõõtme tõttu komisjoni prioriteediga rajada tugevdatud ja õiglasem ühtne turg. See on kooskõlas tööga, mida komisjon teeb selleks, et luua õiglane ja tõeliselt üleeuroopaline tööturg, mis pakub töötajatele korralikku kaitset ja püsivaid töökohti¹⁸. See hõlmab töötervishoiu- ja tööohutusalast kaitset, sotsiaalset kaitset ja töölepinguga seotud õigusi.

Töötervishoidu ja tööohutust käsitlevat direktiivi 89/391/EMÜ (edaspidi „raamdirektiiv“)¹⁹ ja töökohal avalduvate keemiliste mõjuritega seotud riske käsitlevat direktiivi 98/24/EÜ²⁰ kohaldatakse üldnormidena, ilma et see piiraks direktiivi rangemate ja/või konkreetsemate sätete kohaldamist.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Töötingimuste parandamine ja töötajate kaitsmine raskete õnnetuste või kutsehaiguste eest ning töötajate tervise edendamine kogu tööelu jooksul on peamine põhimõte, mille abil saavutada president Junckeri poolt tema poliitilistes suunistes seatud eesmärk – Euroopa sotsiaalvaldkonna AAA-reiting. Samuti on sellel positiivne mõju tootlikkusele ja

¹⁵ Polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike segud, mis sisaldavad benso[*a*]püreeni, ning on direktiivi määratluse kohaselt kantserogeenid; mootoriõlina kasutatud mineraalõlid.

¹⁶ Nõukogu 22. juuli 2003. aasta otsus, millega moodustatakse tööohutuse ja -tervishoiu nõuandekomitee (ELT C 218, 13.9.2003, lk 1–4).

¹⁷ COM (2014) 332 (final), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0332&from=ET>.

¹⁸ President Junckeri Euroopa Liidu olukorda käsitlev kõne Euroopa Parlamendis 9. septembril 2015 (https://ec.europa.eu/priorities/sites/beta-political/files/state_of_the_union_2015_en.pdf).

¹⁹ Nõukogu 12. juuni 1989. aasta direktiiv 89/391/EMÜ töötajate töötervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta (EÜT L 183, 29.6.1989, lk 1).

²⁰ Nõukogu 7. aprilli 1998. aasta direktiiv 98/24/EÜ töötajate tervise ja ohutuse kaitse kohta keemiliste mõjuritega seotud ohtude eest tööl (neljateistkümnes üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses) (EÜT L 131, 5.5.1998, lk 11).

konkurentsivõimele ning see on oluline pikema tööelu edendamiseks kooskõlas strateegia „Euroopa 2020“ aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu eesmärkidega²¹.

Seitsmest käesolevas ettepanekus käsitletud kantserogeenist kolm on lisatud väga ohtlike ainetena määratletud kandidaatainete loetellu, mis on koostatud määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist) (edaspidi „REACH-määrus“) artikli 59 lõike 1 kohaselt ning on seega kantud REACH-määruse XIV lisasse autoriseerimisele kuuluvate ainete loetellu: etüleendikloriid (EDC); 4,4'-metüleendianiliin (MDA) ja trikloroetüleen (TCE).

Benso[a]püreen on hiljuti kantud autoriseeringut vajavate väga ohtlike ainete kandidaatainete loetellu. Polütsükliliste aromaatsete süsivesinike rühma kuuluv benso[a]püreen on samuti loetletud REACH-määruse XVII lisas (teatavate ohtlike ainete, segude ja toodete tootmise, turule viimise ja kasutamise piirangud) seoses teatavat kontsentratsiooni ületavate kummi elastsust parandavad õlide turule laskmisega ja nende kasutamisega rehvide või rehvide osade valmistamisel.

Direktiiv ja REACH-määrus täiendavad teineteist juriidiliselt. Raamdirektiivis, mida kohaldatakse direktiiviga hõlmatud valdkonna üldnormina, on sätestatud, et selle kohaldamine ei piira liikmesriikide ja ELi kehtivaid ja tulevaseid sätteid, mis on töötervishoiu ja tööohutuse seisukohast soodsamad. REACH-määruses on samuti kinnitatud, et selle kohaldamine ei piira töötajate kaitset käsitlevaid õigusakte, sh direktiivi.

Pidades silmas direktiivi ja REACH-määruse vastastikust täiendavust, on järgmistel põhjustel arukas teha ettepanek piirnõrmide kehtestamiseks direktiivi alusel:

- Mootoriõlina kasutatud mineraalõlid ja polütsükliliste aromaatsete süsivesinike benso[a]püreeni sisaldavad segud, mis on kantserogeenid direktiivi 2004/37/EÜ²² tähenduses ja on tekkinud protsessi käigus, ei kuulu REACH-määruse kohaldamisalasse;
- Kolm käesoleva ettepanekuga hõlmatud kantserogeeni on ained, millele tuleb REACH-määruse kohaselt taotleda autoriseeringut, kahte neist kasutatakse peamiselt vaheainetena²³, mida toodetakse keemilise töötuse jaoks ja kasutatakse selles eesmärgiga muuta need ained mõneks teiseks aineks. Sellistena on need ained vabastatud autoriseeringu taotlemise nõudest. Siiski võib töökeskonnas vaheainetega kokku puutuda näiteks puhastustööde, hoolduse ja proovivõtu jne käigus, kui pindadele on ladustunud vaheainete jäägid ja/või kui tootmisprotsess on katkenud ja kokkupuute tõkestamine võib osutuda probleemseks.
- 16. juulil 2015 koostatud analüüsis riskijuhtimise valikute kohta jõudis komisjon etüleendibromiidi osas järeldusele, et kuigi nimetatud aine võib kanda selliste väga ohtlike ainete loetellu, mis tuleb võimalikult kiiresti lisada REACH-määruse XIV lisasse, oleks asjakohasem reguleerida selle aine peamist muu kui vaheainena

²¹ KOM(2010) 2020 ja COM(2014) 130 (final).

²² Komplekssete polütsükliliste aromaatsete süsivesinike segusid, mis sisaldavad benso[a]püreeni, ja väikese molekulmassiga polütsükliliste aromaatsete süsivesinike segusid ei toodeta ega kasutata sellisena, vaid need moodustuvad eelkõige ja alati orgaaniliste ainete põlemise ja pürolüüsi käigus (vt töökeskonna keemiliste mõjurite piirnõrmide teaduskomitee soovitus nr 404 lõplikku projekti polütsükliliste aromaatsete süsivesinike segude kohta, mis sisaldavad benso[a]püreeni).

²³ Etüleendikloriidi puhul kasutatakse rohkem kui 95 % kogumahust kohapeal vaheainena vinüülkloriidi monomeeri sünteesis; 4,4'-metüleendianiliin kasutatakse peaaegu täielikult (99 %) ära vaheainena, et toota 4,4'-metüleendifenüüldiisotsüanaati (MDI), mida kasutatakse poliüuretaanvahtude tootmisel; IOM-uuringu kohaselt kasutati ligikaudu 75 % kogu toodetud trikloroetüleeni vaheainena.

kasutamist (st aine kasutamist lisandina etüülitud aviobensiinis), kas rahvusvahelisel tasandil ja/või muude ELi õigusaktidega kui REACH-määrus.

- Piirnormid etendavad direktiivis ning töötervishoidu ja -ohutust käsitlevas laiemas lähenemisviisis tähtsat osa keemiliste riskide juhtimisel.
- Direktiiv hõlmab keemilise mõjuri kõiki kasutusviise töökohal kogu selle elutsükli jooksul ning töötajate kokkupuudet *mis tahes töö käigus* vabanenud kantserogeensete mõjuritega, olenemata sellest, kas nad on toodetud tahtlikult või tahtmatult ja kas nad on turustatavad või mitte.
- Kantserogeenide piirnormid töökeskkonna jaoks määratakse kindlaks usaldusväärse menetluse käigus, mis hõlmab ka kaasseadusandja poolset heakskiitu, lähtudes olemasolevast teabest, sealhulgas teaduslikest ja tehnilistest andmetest, ning sidusrühmadega peetud konsultatsioonidest.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

ELi toimimise lepingu artikli 153 lõike 2 punktis b on sätestatud, et Euroopa Parlament ja nõukogu „*võivad [ELi toimimise lepingu artikli 153] lõike 1 punktides a–i osutatud valdkondades direktiivide abil vastu võtta miinimumnõuded järkjärguliseks rakendamiseks, arvestades igas liikmesriigis kehtivaid tingimusi ja tehnilisi eeskirju. Sellistes direktiivides hoidutakse haldus-, finants- ja õiguslike piirangute kehtestamisest viisil, mis pidurdaks väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist ja arengut.*“ ELi toimimise lepingu artikli 153 lõike 1 punktis a on sätestatud, et liit toetab ja täiendab liikmesriikide meetmeid „*eelkõige töökeskkonna parandamise vallas, et kaitsta töötajate tervist ja turvalisust*“.

Direktiiv 2004/37/EÜ võeti vastu Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 153 lõike 2 punkti b alusel eesmärgiga parandada töötajate tervist ja ohutust. Selle põhjal on direktiivi 2004/37/EÜ artiklis 16 sätestatud piirnormide vastuvõtmine ELi toimimise lepingu artikli 153 lõike 2 punktis b sätestatud korras kõigi kantserogeenide ja mutageenide suhtes, mille puhul see on võimalik.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on tugevdada töötajate tervise kaitset kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 153 lõike 1 punktiga a, lisades direktiivi 2004/37/EÜ I lisasse mootoriõlina kasutatud mineraalõlid, ning kehtestades piirnormid ja märged aine kokkupuute kohta nahaga täiendavalt viie kantserogeeni kohta ja kokkupuudet nahaga käsitlevad märged sõltumata piirnormidest täiendavalt kahe kantserogeeni (sealhulgas mootoriõlina kasutatud mineraalõlide) kohta. Töötajate tervise kaitse saavutatakse täiendavate miinimumnõuete kehtestamisega lisades direktiivi III lisasse piirnormid ja/või märged aine kokkupuute kohta nahaga. ELi toimimise lepingu artikli 153 lõike 2 punkt b on seega sobiv õiguslik alus komisjoni ettepaneku jaoks.

ELi toimimise lepingu artikli 153 lõike 2 kohaselt on eelkõige töökeskkonna parandamine töötajate tervise ja ohutuse kaitseks üks sotsiaalpoliitika aspekt, mille osas liidul on liikmesriikidega jagatud pädevus.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Kuna töötajate tervise- ja ohutusriskid on kogu ELis üldjoones samad, peab EL liikmesriike selliste riskidega tegelemisel ilmselgelt toetama.

Ettevalmistava töö käigus kogutud andmetest nähtub, et käesoleva ettepaneku kohaselt kantserogeenide piirnormide kehtestamisel esineb liikmesriikide lõikes suuri erinevusi²⁴. Mõni liikmesriik on juba kehtestanud siduvad piirnormid, mis on nõuandekomitee²⁵ poolt soovitatutega võrdsed või neist väiksemad. See näitab, et ühepoolsed riiklikud meetmed on kõnealuste keemiliste mõjurite piirnormide kehtestamisel võimalikud. Samas on ka mitmeid juhtumeid, kus liikmesriigid ei ole kehtestanud piirnorme või need on töötaja tervist vähem kaitsvad kui käesolevas ettepanekus esitatud piirnormid. Lisaks erinevad riikide kehtivad piirnormid suuresti, mistõttu on kaitse tase erinev²⁶. Mõni neist piirnormidest on tunduvalt suurem kui soovitatud piirnormid.

Sellistel tingimustel ei saa ainult liikmesriigi võetavate meetmetega tagada kõigi ELi töötajate jaoks kõigis liikmesriikides miinimumnõudeid, millega kaitstakse töötajate tervist kõnealuste kantserogeenidega kokkupuutest tulenevate riskide eest. Iga vaadeldava kantserogeeni piirnormi lisamise kohta tehtud mõjuanalüüsis võeti arvesse nende ohtlike ainetege tõenäoliselt kokku puutuvate töötajate osakaalu, kellel selline õiguskaitse puudub. Selle alusel tehti iga konkreetse mõjuri korral subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse kontroll, millest nähtus (kui asjakohased andmed olid kättesaadavad), et kavandatud piirnormide lisamine parandaks õiguskaitset hinnanguliselt 69–82 %-l nende ainetege kokkupuutuvatest töötajast²⁷.

Seega on ELi tasandil käesoleva ettepaneku eesmärkide saavutamiseks võetavad meetmed vajalikud ning ELi toimimise lepingu artikli 5 lõikega 3 kooskõlas.

Puuduvad või liiga suured piirnormid ajendavad samuti ettevõtjaid viima oma tootmist madalamate standarditega liikmesriikidesse, mis mõjutab tootmiskulude suurust. Kõigil juhtudel mõjutavad tööõiguse nõuete erinevused konkurentsivõimet, sest need põhjustavad ettevõtjatele erinevaid kulusid. Seda mõju ühtsele turule on võimalik vähendada, kehtestades liikmesriikides töötajate kaitseks kindlad miinimumnõuded.

Lisaks soodustatakse käesoleva ettepanekuga piiriülese töötamise paindlikumaks muutmist, sest töötajad võivad olla kindlad, et kõigis liikmesriikides kehtivad nende suhtes tervisekaitse miinimumnõuded ja -tase.

Direktiivi saab muuta ainult ELi tasandil ja pärast kaheetapilist konsulteerimist sotsiaalpartneritega (tööandjad ja töötajad) kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 154.

- **Proportsionaalsus**

Käesoleva ettepanekuga astutakse samm edasi töötajate elu- ja töötingimuste parandamise eesmärkide saavutamisel.

Kavandatud piirnormide suuruse osas võeti pärast kõigi sidusrühmadega (töövõtjate organisatsioonide, tööandjate organisatsioonide ja valitsuste esindajad) peetud pikki ja intensiivseid arutelusid arvesse sotsiaal-majanduslikke teostatavustegureid.

²⁴ Vt tabelit 1 mõjuhinnangu 7. lisas. Vt ka 10. lisa diagrammi, millel on esitatud iga keemilise mõjuri kohta praegu kehtivad töökeskkonna ohtlike ainete riiklikud piirnormid ning võrreldud neid eelistatud poliitikavariandiga (variant 2), millest on lähtutud käesolevas ettepanekus esitatud piirnormide puhul.

²⁵ Vt mõjuhinnangu 7. lisa tabelit 2, milles võrreldakse liikmesriikide piirnorme nõuandekomitee soovitatud piirnormidega.

²⁶ Näiteks etüleendibromiidi puhul on piirnormid vahemikus 0,002–145 mg/m³. Etüleendikloriidi puhul on piirnormid vahemikus 4–412 mg/m³. Trikloroetüleeni puhul on piirnormid vahemikus 3,3–550 mg/m³.

²⁷ Vt tabelit 4 mõjuhinnangu 7. lisas.

ELi toimimise lepingu artikli 153 lõike 4 kohaselt ei takista käesoleva ettepaneku sätted ühtki liikmesriiki säilitamast või kehtestamast aluslepingutega kooskõlas olevaid rangemaid kaitsemeetmeid, näiteks väiksemaid piirnorme. ELi toimimise lepingu artikli 153 lõikega 3 antakse liikmesriikidele võimalus usaldada ELi toimimise lepingu artikli 153 lõike 2 kohaselt vastuvõetud direktiivide rakendamine tööturu osapooltele nende ühise taotluse põhjal, järgides seega kõnealuse valdkonna reguleerimisel väljakujunenud riiklikku korraldust.

Kooskõlas ELi lepingu artikli 5 lõikes 4 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega ei lähe käesolev ettepanek kaugemale, kui on vaja nimetatud eesmärkide saavutamiseks.

- **Vahendi valik**

ELi toimimise lepingu artikli 153 lõike 2 punktis b on täpsustatud, et töötajate tervise ja ohutuse valdkonna miinimumnõuded võib vastu võtta direktiivide abil.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll.

Hiljuti tehti direktiivile sõltumatu järelhindamine (üldise töötervishoiu- ja tööohutusalase õigustiku osana). Kui REACH-määruse ja direktiivi ühisosa välja arvata, jäävad selles hinnangus käsitletud olulised küsimused ettepaneku kohaldamisalast välja; ettepanekus tegeldakse pigem konkreetset direktiivi lisade tehniliste muudatustega kui selle toimimise või asjakohasusega seotud laiemate poliitiliste küsimustega.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

ELi toimimise lepingu artikli 154 kohane kaheetapiline konsultatsioon Euroopa sotsiaalpartneritega

Käesoleva sotsiaalpoliitika valdkonna õigusakti ettepaneku üle pidas komisjon ELi toimimise lepingu artikli 154 kohase kaheetapilise konsultatsiooni Euroopa sotsiaalpartneritega.

Konsultatsiooni esimene etapp, milles käsitleti töötajate kaitset töökohal kantserogeenide, mutageenide ja reproduktiivtoksiliste keemiliste mõjuritega kokkupuutest tulenevate riskide eest, käivitati 6. aprillil 2004.

Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 154 lõikega 2 paluti sotsiaalpartneritel esitada arvamused kavandatava ELi meetme võimalike tegevussuundade kohta kõnealuses valdkonnas. Esimeses etapis leidis kinnitust, et on vaja võtta ELi tasandil meetmeid, et juurutada kogu ELis paremad standardid ja lahendada probleemid, mis on seotud töötajate kokkupuutumisega keemiliste mõjuritega. Kõik konsultatsioonis²⁸ osalenud Euroopa sotsiaalpartnerid rõhutasid, kui tähtsaks nad peavad töötajate kaitset kõnealuse valdkonna terviseriskide eest.

²⁸ Euroopa Tööstuse ja Tööandjate Keskkliitude Ühendus (UNICE), Euroopa Riigiosalusega Ettevõtete Keskus (CEEP), Euroopa Käsitööstevõtjate ning Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Keskkliit (UEAPME), Euroopa Ametiühingute Keskkliit (ETUC), Euroopa Juhtivtöötajate Keskkliit (CEC), Euroopa Ühenduse Nahaparkalite ja -viimistlejate Riiklike Ühenduste Keskkliit (COTANCE), Euroopa Hotellide, Restoranide ja Kohvikute Kutseliit (HOTREC), Euroopa Toidu-, Põllumajandus- ja Turismisektori Ametiühingute Ühendus (EFFAT), Euroopa Juuksurite ja Kosmeetikute Ametiühingute Rahvusvaheline Ühendus (UNI-Europa Hair&Beauty).

Kuigi kõik vastanud tunnistasid kehtivate õigusaktide asjakohasust, olid neil erinevad vaated tulevaste meetmete strateegia ja tegevussuundade kohta ning selle kohta, milliseid tegureid tuleks arvesse võtta²⁹.

Konsultatsiooni teine etapp, millest käsitleti ettepaneku sisu, käivitati kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 154 lõikega 3 16. aprillil 2007.

Konkreetsed konsultatsiooniteemad olid järgmised:

- reproduktiivtoksiliste keemiliste mõjurite (1A ja 1B kategooria) lisamine direktiivi 2004/37/EÜ kohaldamisalasse;
- direktiivi 2004/37/EÜ III lisa keemiliste mõjurite piirnormide ajakohastamine;
- muude keemiliste mõjurite piirnormide lisamine direktiivi 2004/37/EÜ III lissasse;
- kantserogeenide ja mutageenide piirnormide kehtestamise kriteeriumide kasutuselevõtmine;
- keskendumine koolitus- ja teavitamisnõuetele.

Komisjon sai vastuse seitsmelt Euroopa sotsiaalpartnerite organisatsioonilt³⁰. Oma vastustes kinnitasid need organisatsioonid veel kord oma lähenemisviisi töökohal kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate kutsealaste riskide ennetamiseks, mida nad konsultatsiooni esimeses etapis oma vastustes rõhutasid.

Saadud vastused võib kokku võtta järgmiselt.

- **Suuri lahknevusi** piirnormide tuletamiseks kasutatavate meetodikate ja kehtestatavate kriteeriumide osas **ei ole**. Piirnormide kehtestamise kriteeriumide kasutuselevõttu hinnati üldiselt positiivselt. Kriteeriumide hulka peaksid siiski kuuluma ka sotsiaal-majanduslikud mõjuhinnangud ja teostatavustegurite arvessevõtmine. Sotsiaalpartnerid väljendasid arvamust, et nõuandekomitee peaks etendama olulist osa piirnormide kehtestamisel.
- Koolitus- ja teavitamisnõuete tõhusa rakendamise vajalikkuse suhtes, mida peetakse ennetuspoliitika nurgakiviks, **jõuti ühisele kokkuleppele**.
- **Siduvate piirnormide läbivaatamist** tuleks hinnata lähtuvalt REACH-määruse rakendamisest ning REACH-määruse kohaselt ohtlike kemikaalide jaoks tuletatud piirnormide ja DNELide (tuletatud mittetoimivate tasemete) seosest ja vastastikusest mõjust.

Kuigi ametlik konsultatsioon sotsiaalpartneritega lõpetati 2007. aastal, tagas sellele järgnenud allpool kirjeldatud nõuandekomitee konsultatsioon, kus osalesid sotsiaalpartnerid koos liikmesriikide esindajatega selle, et sotsiaalpartnereid teavitati nõuetekohaselt piirnormidega seotud valikutest ja et nad osalesid aktiivselt eelistatavate variantide kindlaksmääramisel.

Lõppetapis korraldas komisjon 14. oktoobril 2016 koosoleku sotsiaalpartneritega, et esitleda direktiivi eelnõus ettenähtud kohaldamisala ja lähenemisviisi. Selle aluseks olid

²⁹ CISNET EMPL 8676, 15. juuni 2006.

³⁰ Neli tööandjate organisatsiooni (Business Europe, Eurocommerce, Euroopa Käsitöötavate ja Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Keskliit (UEAPME) ja Euroopa Tsemenditööstus), kaks töötajate organisatsiooni (Euroopa Ametiühingute Keskliit (ETUC) ja Euroopa Ehitus- ja Puidutööstuse Töötajate Liit (EFBWW)) ning üks sõltumatu organisatsioon (Suurbritannia Tööhügieeni Ühing (BOHS)).

kaheetapilised konsultatsioonid ja üksikasjalikud arutelud, mis peeti nõuandekomitee raames direktiivi lisadesse kantavate konkreetsete ainete ja piirnormide üle.

Konsulteerimine nõuandekomiteega kolmepoolse töörühma „Kemikaalid töökohal“ („töörühm“) kaudu

Pärast sotsiaalpartneritega konsulteerimist teavitas komisjon töörühma liikmeid 2008. aasta aprillikuus toimunud koosolekul oma kavatsusest teha ettepanek direktiivi läbivaatamiseks. 2011. aasta märtsi koosolekul toimus üksikute keemiliste mõjurite kohta koostatud esialgsetele aruannetele tuginedes põhjalik arutelu komisjoni tellitud uuringu (IOM-uuring)³¹ tulemuste üle. Arutelusid üksikute keemiliste mõjurite üle peeti mitmel töörühma koosolekul 2011.³², 2012.³³ ja 2013.³⁴ aastal ning nende tulemusel esitati üks arvamus ja kaks täiendavat arvamust, mis võeti vastu nõuandekomitee täiskogu istungitel 2012.³⁵ ja 2013.^{36,37} aastal, ja mida täiendati töörühma koosolekutel peetud edasiste arutelude tulemusena. Nendel aruteludel võeti arvesse kogu olemasolevat teavet, sealhulgas teaduslikke andmeid (teaduskomitee soovitusel ning muudest piisavalt usaldusväärsetest ja avalikkusele kättesaadavatest allikatest saadud teaduslik teave).

Konsulteerimise tulemused toetasid järgmist³⁸:

- lülitada piiratud arv protsessi käigus tekkivaid aineid direktiivi kohaldamisalasse, kandes need I lisasse;

³¹ IOMi uurimisprojekt P937/99, mai 2015 – „Health, social-economic and environmental aspects of possible amendments to the EU Directive on the protection of workers from the risks related to exposure to carcinogens and mutagens at work“ (ELi direktiivi (töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest) võimalike muudatuste tervishoiualased, sotsiaal-majanduslikud ja keskkonnavalased aspektid).

³² Töörühma koosolek 23. märtsil 2011; töörühma koosolek 15. juunil 2011; töörühma koosolek 26. oktoobril 2011.

³³ Töörühma koosolek 21. märtsil 2012; töörühma koosolek 6. juunil 2012; töörühma koosolek 21. novembril 2012.

³⁴ Töörühma koosolek 6. märtsil 2013; töörühma koosolek 19. juunil 2013; töörühma koosolek 2. oktoobril 2013.

³⁵ „Opinion on the approach and content of an envisaged proposal by the Commission on the amendment of Directive 2004/37/EC on Carcinogens and Mutagens at the workplace“ (Arvamus tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuudet käsitleva direktiivi 2004/37/EÜ komisjoni poolt kavandatava muutmissetepaneku lähenemisviisi ja sisu kohta). Vastu võetud 5.12.2012 (dokument 2011/12).

³⁶ „Supplementary opinion on the approach and content of an envisaged proposal by the Commission on the amendment of Directive 2004/37/EC on Carcinogens and Mutagens at the workplace“ (Täiendav arvamus tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuudet käsitleva direktiivi 2004/37/EÜ komisjoni poolt kavandatava muutmissetepaneku lähenemisviisi ja sisu kohta). Vastu võetud 30.05.2013 (dokument 727/13).

³⁷ „Supplementary opinion No. 2 on the approach and content of an envisaged proposal by the Commission on the amendment of Directive 2004/37/EC on Carcinogens and Mutagens at the workplace“ (Täiendav arvamus nr 2 tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuudet käsitleva direktiivi 2004/37/EÜ komisjoni poolt kavandatava muutmissetepaneku lähenemisviisi ja sisu kohta). Vastu võetud 28.11.2013 (dokument 2016/13).

³⁸ Kolm vastuvõetud nõuandekomitee arvamust sisaldavad vajaduse korral konkreetseid huvirühmade (sotsiaalpartnerid ja liikmesriigid) kommentaare, mis kajastavad laialdaselt iga huvirühma poolt kolmepoolse töörühma „Kemikaalid töökohal“ („töörühm“) aruteludes esile toodud põhiteemasid. Paljudel juhtudel kommentaarid puuduvad, sest kolm huvirühma olid ühesugusel seisukohal. Sellisel kujul tuleks nõuandekomitee lõplikke arvamusi käsitada esindatud sidusrühmade arvamusi esindavatena.

- vaadata uusimate teaduslike andmete valguses läbi III lisa kehtivad piirnormid ning lisada III lissasse täiendavad piirnormid piiratud arvu ainete jaoks, kui kättesaadav teave (sealhulgas teaduslikud ja tehnilised andmed) seda toetab.

Nõuandekomitees kokkulepitud piirnormid on käesolevasse ettepanekusse üle võetud.

Kohtumised tööstuse ja töötajate esindajatega

Aastatel 2013–2015 toimus mitu koosolekut komisjoni talituste ning nende tööstuse ja töötajate esindajate vahel, kes olid seotud konkreetsete algatuse³⁹ raames käsitletavate keemiliste mõjuritega. Tööstuse esindajate algatatud koosolekute põhiline eesmärk oli saada teavet õigusakti muutmise protsessi kohta üldiselt ja komisjoni kavatsuste kohta seoses konkreetsete keemiliste mõjurite jaoks kavandatavate piirnormidega.

• Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine

Selleks et direktiivi põhjal piirnormid läbi vaadata või uued piirnormid kehtestada, tuleb järgida konkreetset menetlust. See hõlmab teaduslike nõuannete saamist teaduskomiteelt ja konsulteerimist nõuandekomiteega. Komisjon võib tugineda ka mujalt saadud teaduslikule teabele, kui andmed on piisavalt usaldusväärsed ja avalikkusele kättesaadavad (nt Rahvusvahelise Vähiuurimiskeskuse monograafiad või riiklikke piirnorme kehtestavate teaduskomiteede järeldused).

Teaduskomitee⁴⁰ hindab keemiliste mõjurite toimet töötajate tervisele töökohal. Teaduskomitee töö toetab otseselt ELi regulatiivset tegevust töötervishoiu ja -ohutuse valdkonnas. Teaduskomitee töötab välja kõrgetasemelisi analüütilisi võrdlusandmeid ning tagab, et töötajate tervise ja ohutuse kaitset käsitlevad komisjoni ettepanekud, otsused ja poliitikameetmed põhinevad usaldusväärsetel teaduslikel tõenditel. Teaduskomitee aitab komisjonil eelkõige hinnata uusimaid kättesaadavaid teaduslikke andmeid ja teha ettepanekuid kokkupuute piirnormide kohta, mida kohaldatakse töötajate kaitseks keemilistest mõjuritest tulenevate riskide eest töökeskkonnas ja mis tuleb nõukogu direktiivi 98/24/EÜ ja kõnealuse direktiivi kohaselt kehtestada ELi tasandil.

Käesoleva algatuse raames lähtusid komisjoni talitused teaduskomitee olemasolevatest soovitustest asjaomaste keemiliste mõjurite kohta (need on avaldatud internetis⁴¹) ning muudest allikatest pärit teaduslikust teabest, mis oli piisavalt usaldusväärne ja avalikkusele kättesaadav. Nõuandekomitees toimunud aruteludes etüleendibromiidi ja epiklorohüdrini üle lähtuti eelkõige asjakohastest teaduskomitee soovitustest ja riiklikke piirnorme kehtestavate riikide teaduskomiteede järeldustest.

Pärast kaheetapilist konsultatsiooni Euroopa sotsiaalpartneritega avaldas Euroopa Komisjoni tööhõive ja sotsiaalküsimuste peadirektoraat 25. juulil 2008 avatud hankemenetluse. Selle eesmärk oli hinnata mitme sellise poliitikavariandi sotsiaalset, majanduslikku ja keskkonnavalast mõju, mis käsitlevad töötajate tervise kaitset riskide eest, mis tulenevad võimalikust kokkupuutest kantserogeenide ja mutageenidega töökohal. Hanke tulemusena koostati IOM-uuring, mis sisaldas täielikku aruannet 25 kantserogeense keemilise mõjuri kohta, sealhulgas käesolevas ettepanekus käsitletud seitsme keemilise mõjuri kohta.

³⁹ Vt mõjuhinna punkti 9.2.6. Komisjon osales ka siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEd peadirektoraadi poolt igal aastal korraldatud koosolekutel Euroopa klaasi- ja keraamikatööstusega.

⁴⁰ Komisjoni 3. märtsi 2014. aasta otsus 2014/113/EL, millega asutatakse töökeskkonna keemiliste mõjurite piirnormide teaduskomitee ning tunnistatakse kehtetuks otsus 95/320/EÜ (ELT L 62, 4.3.2014, lk 18).

⁴¹ <https://circabc.europa.eu>.

Kõnealuse uuringu tulemused (kokkuvõttev aruanne ja aruanded üksikute keemiliste mõjurite kohta) on käesoleva ettepaneku⁴² mõjuhinnangu põhialus.

• Mõjuhinnang

Käesolevale ettepanekule on lisatud mõjuhinnang. Mõjuhinnangu aruande vaatas läbi õiguskontrollikomitee, kes esitas 28. oktoobril 2016 positiivse arvamuse reservatsioonidega⁴³.

Kõigi seitsme kantserogeeni puhul kaaluti järgmisi variante seoses piirnormidega ja/või märgetega aine kokkupuute kohta nahaga.

- Lähtestsenaarium, mille kohaselt ühegi käesoleva algatuse kemikaali suhtes ELi tasandil täiendavaid meetmeid ei võeta (1. variant).
- Nõuandekomitee poolt heakskiidetud piirnormide vastuvõtmine (2. variant). Nõuandekomitee võttis kõigi seitsme keemilise mõjuri puhul arvesse teaduslikke ja tehnilisi andmeid ja koostas nende põhjal oma arvamuse kavandatavate piirnormide ja/või märgete kohta, mis hõlmavad aine kokkupuudet nahaga.
- Vajaduse korral ja sõltuvalt ainete eriomadustest kaaluti mõne mõjuri korral ka varuvariante, st vastavalt 3. ja/või 4. variandina ettepanekut kehtestada nõuandekomitee piirnormidest väiksemad (teoreetiliselt töötajate tervist rohkem kaitsvad) või suuremad (teoreetiliselt töötajate tervist vähem kaitsvad) piirnormid. Need alternatiivsed piirnormid põhinevad IOM-uuringul, mille jaoks need kehtestati järgmiste eelistuste alusel:
 - i) teaduskomitee arvamuse põhjal, kui see oli kättesaadav;
 - ii) kättesaadavaid andmeid kajastavate piirnormide põhjal (nt liikmesriikide kehtivaid piirnorme arvesse võttes) või;
 - iii) töövõtjate soovitude põhjal (nt ELi väliseid piirnorme arvesse võttes). Kui kättesaadavad andmed ei toetanud nõuandekomitee piirnormidest väiksemate või suuremate piirnormide kehtestamist, siis neid arvamusi arvesse ei võetud.

Kaaluti ka muid poliitikavariante, nt keemiliste mõjurite kasutamiskeelu kehtestamine, isereguleerumine, turupõhised vahendid, valdkonnapõhise ja teaduslikku teabe esitamine ilma direktiivi muutmata, REACH-määruse kohane reguleerimine, suunised ja muud direktiivi rakendamist toetavad meetmed. REACH-määruse ja direktiivi ühisosa suhtes selgitas ELi Üldkohus hiljuti ühe praeguseks edasi kaevatud juhtumi⁴⁴ korral, kuidas mõista kemikaalimääruse artikli 58 lõikes 2 sätestatud tingimuste esimest poolt, mille kohaselt

⁴² Järgnevalt on esitatud lingid ainult nende keemiliste mõjurite kohta, mille suhtes on kohaldatud direktiivi teist muudatust:

- [Kommenteeritud kokkuvõte](#)
- [Kokkuvõttev aruanne](#)
- [Trikloroetüleen](#)
- [4,4'-metüleendianiliin](#)
- [Epiklorohüdrin](#)
- [Etüleendibromiid](#)
- [Etüleendikloriid](#)
- [Polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike segud](#)
- [Mootoriõlina kasutatud mineraalõlid](#)

⁴³ Õiguskontrollikomitee arvamus on avaldatud veebiaadressil http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/cia_2016_en.htm.

⁴⁴ 25. septembril 2015 tegi ELi Üldkohus teatavaks oma otsuse kohtuasjas T-360/13, *Verein zur Wahrung von Einsatz und Nutzung von Chromtrioxid und anderen Chrom-VI-verbindungen in der Oberflächentechnik eV (VECCO) versus Euroopa Komisjon*. Otsus on praegu edasi kaevatud (kohtuasi C-651/15 P).

kasutusalasid või kasutuskategooriaid võib vabastada autoriseerimise nõudest, st „*ELi olemasolevate konkreetsete õigusaktide alusel, millega kehtestatakse aine kasutamisele miinimumnõuded seoses inimeste tervise või keskkonna kaitsega*“, nagu paljude ELi direktiivide, sealhulgas direktiivi 2004/37/EÜ korral on tehtud. Euroopa Liidu Üldkohus leidis, et kui direktiivis 2004/37/EÜ ei viidata ühelegi muule ainele kui benseenile, vinüülkloriidi monomeerile või lehtpuidutolmule, mille piirnormid töökeskkonnas on direktiivis kehtestatud, ei saa direktiivi pidada konkreetseks ega miinimumnõudeid kehtestavaks REACH-määruse artikli 58 lõike 2 tähenduses.

Lisaks käsitlevad asjaomased komisjoni talitused koostöös vastavate poliitika- ja tehnikavaldkondade sidusrühmadega REACH-määruse ning kemikaalide kasutamisega seotud töötervishoiu- ja ohutusalaste direktiivide vahelisi seoseid ning töötavad välja sellekohased suunised. Komisjoni talitused, liikmesriigid ja sotsiaalpartnerid on kõik väljendanud oma seisukohta, et töötervishoiu- ja ohutusalased direktiivid on töötajate kaitseks ette nähtud töökeskkonna keemiliste mõjurite piirnormide kui miinimumnõuete kehtestamiseks sobiv ELi õigusraamistik.

Iga kemikaali puhul analüüsiti eri poliitikavariantide majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnavalast mõju⁴⁵. Analüüs toimus IOM-uuringu põhjal, mille raames hinnati direktiivi kavandatud muudatuste tervise-, sotsiaalmajandus- ja keskkonnaaspekte. Poliitikavariantide võrdlemine ja eelistatud variandi valimine toimus järgmiste kriteeriumide alusel: teaduslane teave (eelkõige teaduskomitee soovitusel), tulemuslikkus, tõhusus ja sidusus. Tasuvusanalüüs tehti 60aastaseks ajavahemikuks, arvestades samaks perioodiks prognoositud vähist tingitud haiguskoormusega, et võtta nõuetekohaselt arvesse vähi peiteaega.

Teatavate kantserogeenide (nt trikloroetüleen, mootoriõlina kasutatud mineraalõlid) puhul ilmnes piirnormi selge eelistus. Teiste (nt epiklorohüdroin ja etüleendibromiid) puhul oli lähtestsenaariumi (meetmeid ei võeta) ja ELi piirnormide kehtestamise tasuvus üsna sarnane⁴⁶.

Nõuandekomitee poolt heakskiidetud meetmed jäeti kõikide keemiliste mõjurite puhul poliitikavalikuna kehtima.

Seoses mõjuga töötajatele peaks käesolev ettepanek viima selleni, et hoitakse ära tööga seotud ennetatavad vähijuhtumid ja seega ennetatakse ka tarbetuid kannatusi ja haigusi. Lisaks oodatakse olulist kasu tervisele seoses trikloroetüleeni ning mootoriõlina kasutatud mineraalõlidega. Nende kahe mõjuri puhul on eelistatud variandi korral olukord 2069. aastal järgmine:

- Mootoriõlina kasutatud mineraalõlid: 880 säästetud elu, 90 000 vähktõvejuhtumit vähem, tervisealane rahaline kasu 0,3–1,6 miljardit eurot, mis tuleneb tervisekulutuste vältimisest.
- Trikloroetüleen: 390 säästetud elu, tervisealane rahaline kasu 118–430 miljonit eurot, mis tuleneb tervisekulutuste vältimisest.

Eelistatud variandi kasutuselevõtmine vähendaks seega vähki haigestumist ja majanduskoormust, mis tuleneb töötajate kokkupuutest ohtlike ainetega.

⁴⁵ Eri poliitikavariantide mõju üksikasjalikku analüüsi ja nende võrdlust vt mõjuhinnangu 5. jaost.

⁴⁶ Vt mõjuhinnangu punkt 5.9, milles võetakse eelistatud variandid kokku lähtudes mitmest kriteeriumist: sidusrühmade heakskiit; probleemi ulatus; õigusselgus; kasu tervisele ja piiratud kulud ettevõtjate jaoks.

Tööandjatele avalduva mõju suhtes on majanduslikust seisukohast oluline teha vahet kulutustel, millega luuakse stiimulid tervise ja ohutuse parandamiseks, ning kulutustel, millega seda ei tehta. Ettevõtjate jaoks on üleeuroopaliste piirnормide kasutuselevõtu eelis selles, et ettepanek aitab firmadel vältida kulusid, mis pikemas perspektiivis avaldaksid nõuete rikkumise korral negatiivset mõju nende majandustulemustele.

Enamiku kantserogeenide puhul on mõju minimaalne, sest täieliku nõuetele vastavuse tagamiseks on konkreetsete juhtumite puhul vaja teha vaid väikeseid kohandusi. Eelistatud variandiga ei kaasne täiendavaid teavitamiskohustusi ega ettevõtjate halduskoormuse suurenemist.

Seoses mõjuga liikmesriikidele / riigi ametiasutustele aitaks käesolev ettepanek kaasa ka liikmesriikide sotsiaalkindlustussüsteemide rahalise kahju vähendamisele, pidades silmas suuri majanduslikke kulusid, mis töötajatel ohtlike ainetega kokkupuute tõttu tekkivad. Majanduslikust seisukohast on esmajoones üleeuroopaliste piirnормide katvus ja piisavus ainus tähtsaim tegur, mis määrab, kelle kanda jäävad kutsehaigustest tulenevad kulud.

Haldus- ja jõustamiskulud erinevad sõltuvalt iga keemilise mõjuri praegusest staatusest iga liikmesriigis, kuid need ei tohiks olla märkimisväärsed. Lisaks ei ole ELi tasandil piirnормide kehtestamise korral riigi ametiasutustel enam vaja iga kantserogeeni sõltumatult hinnata ja nii jääb ära ebatõhus ühesuguste ülesannete kordamine.

Tuginedes kõrgemate tööinspektorite komitee (SLIC) töökogemustele ja võttes arvesse seda, kuidas jõustamine on eri liikmesriikides korraldatud, ei ole tõenäoline, et uute piirnормide lisamine direktiivi avaldaks mingit mõju kontrollkäikude üldkuludele. Kontrollkäike kavandatakse enamasti ettepanekust sõltumatult, peamiselt vastaval aastal esitatud kaebuste põhjal ja kooskõlas asjaomase asutuse määratletud kontrollistrateegiaga. Tuleks ka lisada, et piirnормi olemasolu, millega luuakse selgus kokkupuute lubatava taseme osas, hõlbustab inspektorite tööd, sest see on kasulik töövahend nõuetele vastavuse kontrollimiseks.

Täiendavad halduskulud võivad asutustele tekkida seoses sellega, et nad peavad esitama personalile teavet direktiivi läbivaatamise kohta ja tegema sellekohaseid koolitusi ning vaatama läbi vastavuse kontrollnimekirjad. Need kulud on riiklike täitevasutuste üldiste tegevuskuludega võrreldes siiski tühised.

Variantide võrdluse ja tasuvusanalüüsi põhjal võib järeldada, et ettepaneku abil saavutatakse püstitatud eesmärgid mõistlike üldkuludega ja et ettepanek on asjakohane.

Ettepanekul ei ole olulist keskkonnamõju.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Mõju VKEdele

Käesolevas ettepanekuga ei nähta ette leebemaid nõudmisi mikroettevõtjate ning VKE-de suhtes. Põhjuseks on see, et direktiivi kohaselt ei ole VKE-d vabastatud kohustusest kõrvaldada töökeskkonnas kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevad riskid või viia need miinimumini.

Paljude käesoleva algatusega hõlmatud kantserogeenide jaoks on riiklikul tasandil piirnормid juba olemas, kuigi nende tase on liikmesriigiti erinev. Käesolevas ettepanekus sätestatud piirnормide kehtestamine ei tohiks avaldada mõju neile VKE-dele, kes asuvad sellistes

liikmesriikides, kus riiklikud piirnormid on kavandatud normidega võrdsed või neist väiksemad. Riiklike piirnormide erinevuse tõttu avaldub mõnel juhul siiski tööstustavade tingitult majanduslik mõju neis liikmesriikides (ja neis asuvatele ettevõtjatele), kus praegu kehtivad ettepanekus käsitletavate kantserogeenide suhtes töökeskkonnas suuremad kokkupuute piirnormid.

Enamiku kantserogeenide puhul on mõju ettevõtjate (sh VKE-d) tegevuskuludele minimaalne, sest täieliku nõuetele vastavuse tagamiseks on vaja ainult väikeseid kohandusi. Samuti ei kehtestata käesoleva ettepanekuga mingeid täiendavaid teavitamiskohustusi ega suurendata ettevõtjate halduskoormust ning ei tekitata tõenäoliselt ka mingeid olulisi keskkonnakulusid.

Kantserogeene hõlmava IOM-uuringu kohaselt on kõige suuremad kulud seotud investeeringutega, et ehitada suletud süsteemid trikloroetüleeni kasutamiseks. VKEd on väga tundlikud kapitalikulude suhtes, mis on vajalikud üleminekuks suletud süsteemile, ning võivad tootmise sulgeda või minna üle alternatiivsetele ainetele või protsessidele (kui see on tehniliselt teostatav). Siiski, vastavalt kehtivatele ELi õigusaktidele (direktiivi 2004/37/EÜ artikli 5 lõige 2, REACH-määrus, lahustite heite direktiiv) ja vabatahtlikule hartale, mille avaldas Euroopa klooritud lahustite ühendus (ECSA), on mõnes sektoris juba praegustes tingimustes oodata investeeringuid suletud süsteemide ehitamiseks.

Mõju ELi konkurentsivõimele või rahvusvahelisele kaubandusele

Riskiennetus ja ohutamate ja tervislikumate tingimuste edendamine töökohal on määrava tähtsusega mitte ainult töö kvaliteedi ja töötingimuste parandamisel, vaid ka konkurentsivõime edendamisel. Töötajate hea tervise säilitamisel on otsene ja mõõdetav positiivne mõju tootlikkusele ning see aitab kaasa sotsiaalkindlustussüsteemide jätkusuutlikkuse parandamisele. Käesoleva ettepaneku sätete rakendamisel oleks positiivne mõju konkurentsile ühtsel turul. Erinevate riiklike piirnormidega liikmesriikides asuvate ettevõtjate konkurentsivõime erinevust võib vähendada, kehtestades töötajate kaitseks selged ja konkreetset miinimumnõuded, milleks on kõnealuste mõjurite üleeuroopalised piirnormid.

See ei tohiks avaldada olulist mõju ELi ettevõtjate liiduvälisele konkurentsivõimele, kuna ka kolmandates riikides on kehtestanud mitmesugused kokkupuute piirnormid⁴⁷ ja kavandatavad piirnormid ei ole vastuolus rahvusvahelise tavaga.

• Põhiõigused

Ettepaneku eesmärgid on kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigustega, eriti artikliga 2 (õigus elule) ja artikliga 31 (õigus headele ja õiglasele töötingimustele, mis on töötaja tervise, ohutuse ja väärikuse kohased).

4. MÕJU EELARVELE

Käesoleva ettepaneku jaoks ei ole vaja täiendavaid eelarve- ja personaliressursse ELi eelarvest ega ELi loodud asutustelt.

⁴⁷ Vt tabelit 3 mõjuhinna 7. lisas.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Ettepanekuga nähakse ette mitmete kutsehaiguste ja töötekkeliste vähijuhtumite seire, mida tehakse kättesaadavaid andmeallikaid kasutades,⁴⁸ ning tööga seotud vähijuhtumite tõttu ettevõtjatele (nt tootlikkuse vähenemine) ja sotsiaalkindlustussüsteemidele põhjustatud kulude seire.

Ülevõtmiseks tehakse vastavushindamine. Andmetega seotud ja eespool käsitletud probleeme silmas pidades tehakse ettepanek määrata järgmise järeelhindamismenetluse (2012–2017) raames kindlaks lähtetaseme väärtus (võrdlusalus), mis võimaldab hinnata direktiivi läbivaatamise tulemuslikkust. Kavandatud muudatuste tegeliku rakendamise hindamise aluseks võiks olla järgmine periood (2017–2022). See tuleneb asjaolust, et vähktõve pika peiteaja (10–50 aastat) tõttu on direktiivi läbivaatamise tegelikku mõju võimalik hinnata alles 15–20 aasta pärast.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Liikmesriigid peavad komisjonile edastama direktiivi riiklikku õigusse ülevõtvate sätete tekstid ning nende sätete ja kõnealuse direktiivi vastavustabeli. Üheselt mõistetavat teavet uute sätete ülevõtmise kohta on vaja selleks, et tagada vastavus ettepanekus esitatud miinimumnõuetele. Selgitavate dokumentide esitamisega kaasnev hinnanguline täiendav halduskoormus on proportsionaalne (see on ühekordne ega eelda paljude organisatsioonide kaasamist). Selgitavate dokumentide koostamine on tõhusam, kui seda teevad liikmesriigid.

Eespool öeldut silmas pidades tehakse ettepanek, et liikmesriigid teavitaksid komisjoni ülevõtmismeetmetest, esitades ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi sätete ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artikli 1 lõige 1

Artikli 1 lõikes 1 on sätestatud, et direktiivi muudetakse lisades selle I lisasse punkti, mis hõlmab „tööd, millega kaasneb kokkupuude õlidega, mida on eelnevalt kasutatud sisepõlemismootorite liikuvate osade määrimiseks ja jahutamiseks.“

Uus kanne põhineb mõistel „mootoriõlina kasutatud mineraalõlid“, mis on esitatud töökeskkonna keemiliste mõjurite piirnormide teaduskomitee („teaduskomitee“) arvamuses nr 405 mootoriõlina kasutatud mineraalõlide kohta, mis võeti vastu 9. juunil 2016. Mootoriõlina kasutatud mineraalõlid, on süsivesinike segud, mis sisaldavad parafiine, naftene, kompleksseid/alküülitud polüaromaatseid ühendeid ja määrideõlide lisaaineid.

Artiklid 2 kuni 4

⁴⁸ See hõlmab andmeid, mida Eurostat võiks kutsehaiguste (juhul kui käimasoleva teostatavusuuringu tulemused on positiivsed) ja muude tööga seotud terviseprobleemide ja haiguste kohta kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1338/2008 koguda, töötervishoiu- ja tööohutusalase õigustiku rakendamist käsitlevates liikmesriikide aruannetes esitatud andmeid, mis on esitatud kooskõlas direktiivi 89/391/EMÜ artikliga 17a, ja andmeid, mida tööandjad on kooskõlas direktiivi 2004/37/EÜ artikli 14 lõikega 8 esitanud pädevatele riiklikele asutustele vähijuhtumite kohta, mis on vastavalt siseriiklikele õigusaktidele ja/või tavale kindlaks tehtud kui töökeskkonnas kantserogeeni või mutageeniga kokkupuutest tingitud, ja millele komisjonil on juurdepääs direktiivi 2004/37/EÜ artikli 18 alusel.

Artiklid 2 kuni 4 sisaldavad tavapäraseid sätteid liikmesriikide siseriiklikku õigusesse ülevõtmise kohta. Artiklis 3 osutatakse direktiivi jõustumiskuupäevale.

Lisa

Lisas kasutatud mõiste „piirnorm“ on määratletud direktiivi artikli 2 punktis c. Piirnormid kehtivad sissehingamise teel toimuva kokkupuute kohta ja tähendavad asjaomase keemilise mõjuri sellist maksimaalset kontsentratsiooni õhus, millest suurema väärtusega ei tohi töötajad kokku puutuda.

Kanne, milles käsitletakse polütsükliliste aromaatsete süsivesinike segusid, mis sisaldavad benso[a]püreeni, ja on kantserogeenid direktiivi tähenduses, toetub teaduskomitee soovitusel nr 404 lõplikule projektile, milles käsitletakse polütsükliliste aromaatsete süsivesinike segusid, mis sisaldavad benso[a]püreeni, ja mille puhul on benso[a]püreen tugeva toime tõttu indikaatorühend. Kindlaks tehtud polütsüklilisi aromaatsede süsivesinikke on üle saja ja benso[a]püreen on üks neist, kuid toksikoloogiliselt on kõikidest polütsüklilistest aromaatsetest süsivesinikest uuritud ainult väikest osa⁴⁹. Benso[a]püreen ja veel seitse polütsüklilist aromaatsed süsivesinikku, mille suhtes kohaldatakse REACH-määruses sätestatud piiranguid⁵⁰, on määruse (EÜ) nr 1272/2008 (mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist) kohaselt klassifitseeritud 1B kategooria kantserogeenideks ning kuuluvad seega direktiivi 2004/37/EÜ kohaldamisalasse. Kooskõlas määrusega, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist, vastavad polütsükliliste aromaatsete süsivesinike segud kantserogeenideks (1A või 1B kategooria) klassifitseerimise kriteeriumidele ja on seega kantserogeenid direktiivi 2004/37/EÜ tähenduses, kui vähemalt üks segu koostisainetest vastab 1A või 1B kategooria kantserogeeniks klassifitseerimise kriteeriumidele ning selle sisaldus segus on võrdne või suurem kui osutatud määruses sätestatud kontsentratsiooni üldine või konkreetne piirnorm. Seega ei ole vaja lisada direktiivi I lisasse kannet osutatud segude kohta.

Võrreldes kannet („polütsükliliste aromaatsete süsivesinike segud, mis sisaldavad benso[a]püreeni, ja on kantserogeenid direktiivi tähenduses“), mis on kavas lisada direktiivi III lisa B osale, ja praegust kannet „tööprotsess, kus puututakse kokku kivisöetahas, -tõrvas või -pigis sisalduvate polütsükliliste aromaatsete süsivesinikega“ (direktiivi I lisa 2. kanne), tuleb kõigepealt märkida, et erinevalt viimati nimetatud kandest, milles käsitletakse teatavates söetootmise kõrvalsaadustes⁵¹ esinevaid konkreetseid polütsüklilisi aromaatsede süsivesinikke, hõlmab III lisasse kavandatud kanne kõiki polütsükliliste aromaatsete süsivesinike segusid, mis sisaldavad benso[a]püreeni. Sellest tulenevalt hõlmab direktiivi III lisa B osale lisatav kavandatav kanne kivisöetahas, -tõrvas või -pigis sisalduvate polütsükliliste aromaatsete süsivesinike segusid, mis sisaldavad benso[a]püreeni ja on direktiivi tähenduses kantserogeenid ning kavandatava kandega seotud märkeid aine kokkupuute kohta nahaga kohaldatakse ka kivisöetahas, -tõrvas või -pigis sisalduvate polütsükliliste aromaatsete süsivesinike segude suhtes, mis sisaldavad benso[a]püreeni ja on direktiivi tähenduses kantserogeenid.

⁴⁹ Vt soovitusel SCOEL/REC/404 lõplik projekt.

⁵⁰ Kemikaalimääruse XVII lisa 50. kirje sisaldab benso[a]püreeni kõrval veel järgmisi polütsüklilisi aromaatsede süsivesinikke: benso[e]püreen (CAS nr 192-97-2), bens[a]antratseen (CAS nr 56-55-3), krüseen (CAS nr 218-01-9), benso[b]fluoranteen (CAS nr 205-99-2), benso[j]fluoranteen (CAS nr 205-82-3), benso[k]fluoranteen (CAS nr 207-08-9) ja dibenso[a,h]antratseen (CAS nr 53-70-3).

⁵¹ Vt COM (95) 425 (final).

Märge aine kokkupuute kohta nahaga lisatakse igale keemilisele mõjurile, mille puhul teaduskomitee on leidnud, et aine naha kaudu imendumine võib oluliselt suurendada koormust kogu organismile ja järelikult võimalike tervisemõjudega seotud probleeme. Piirnormile lisatud märge aine kokkupuute kohta nahaga osutab, et kõnealune aine võib olulisel määral imenduda naha kaudu. Tööandjad on kohustatud selliseid märkusi arvesse võtma, kui nad koostavad riskihinnanguid ja rakendavad kooskõlas direktiiviga konkreetse kantserogeeni või mutageeni suhtes ennetus- ja kaitsemeetmeid.

Ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
millega muudetakse direktiivi 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl
kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 153 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest (kuues üksikdirektiiv nõukogu direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses),⁵² eriti selle artikli 17 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁵³,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁵⁴,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiivi 2004/37/EÜ eesmärk on kaitsta töötajaid nende tervist ja ohutust mõjutavate ohtude eest, mis tulenevad kokkupuutest kantserogeenide ja mutageenidega töökohal, ning selles on kättesaadavate teaduslike ja tehniliste andmete põhjal kehtestatud asjakohased miinimumnõuded, sealhulgas piirnormid.
- (2) Parima võimaliku kaitse tagamiseks on teatavate kantserogeenide ja mutageenide puhul vaja arvestada ka muid imendumisteid, sealhulgas läbi naha tungimise võimalust.
- (3) Töökeskkonna keemiliste mõjurite piirnormide teaduskomitee (edaspidi „teaduskomitee“)⁵⁵ aitab komisjonil eelkõige hinnata uusimaid kättesaadavaid teaduslikke andmeid ja teha töötajate kaitseks keemiliste ohtude eest ettepanekuid töökeskkonnas toimuva kokkupuute piirnormide kohta, mis tuleb nõukogu

⁵² ELT L 158, 30.4.2004, lk 50.

⁵³ ELT C , , lk .

⁵⁴ ELT C , , lk .

⁵⁵ Komisjoni 3. märtsi 2014. aasta otsus 2014/113/EL, millega asutatakse töökeskkonna keemiliste mõjurite piirnormide teaduskomitee ning tunnistatakse kehtetuks otsus 95/320/EÜ (ELT L 62, 4.3.2014, lk 18).

direktiivi 98/24/EÜ⁵⁶ ja direktiivi 2004/37/EÜ kohaselt kehtestada liidu tasandil. Võeti arvesse ka muudest allikatest pärit teaduslikku teavet, mis oli piisavalt usaldusväärne ja avalikkusele kättesaadav.

- (4) Kooskõlas teaduskomitee soovitustega ja kui see on asjakohane, esitatakse märke aine kokkupuute kohta nahaga (märkus „Nahk“) ja/või kehtestatakse sissehingamise teel toimuva kokkupuute piirnormid kaheksatunnise võrdlusperioodi aegkaalutud keskmise suhtes (pikaajalise kokkupuute piirnormid) ning teatavate kantserogeenide ja mutageenide puhul lühemate võrdlusperioodide (tavaliselt viisteist minutit) aegkaalutud keskmise suhtes (lühiajalise kokkupuute piirnormid), et võtta arvesse lühiajalisest kokkupuutest tulenevaid toimeid.
- (5) Sisepõlemismootorites määrdeainena ja mootori liikuvate osade jahutamiseks eelnevalt kasutatud õlide kantserogeensuse kohta on piisavalt tõendusmaterjali. Kõnealused kasutatud mootoriõlid tekivad protsessi käigus ning seega ei klassifitseerita neid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1272/2008⁵⁷. Teaduskomitee tegi kindlaks, et need õlid võivad olulises koguses imenduda naha kaudu, ja jõudis järeldusele, et töökeskkonnas toimub kokkupuute naha kaudu, ning soovitas tungivalt lisada märke aine kokkupuute kohta nahaga. Seega on asjakohane kanda tööd, millega kaasneb kokkupuute sisepõlemismootorite liikuvate osade määrimiseks ja jahutamiseks kasutatud õlidega, direktiivi 2004/37/EÜ I lisasse ning lisada direktiivi 2004/37/EÜ III lisa B osasse märke aine kokkupuute kohta nahaga, mis osutab naha kaudu olulises koguses imendumise võimalikkusele.
- (6) Teatavad polütsükliliste aroomaatsete süsivesinike segud, mis sisaldavad benzo[a]püreeni, vastavad määruses (EÜ) nr 1272/2008 sätestatud kantserogeenseks (1A või 1B kategooria) klassifitseerimise kriteeriumidele ja on seega direktiivi 2004/37/EÜ määratluse alusel kantserogeenid. Teaduskomitee tegi kindlaks, et need segud võivad olulises koguses imenduda naha kaudu. Seepärast on asjakohane lisada direktiivi 2004/37/EÜ III lisa B osasse märke aine kokkupuute kohta nahaga, mis osutab naha kaudu olulises koguses imendumise võimalikkusele.
- (7) Trikloroetüleen vastab määruses (EÜ) nr 1272/2008 sätestatud kantserogeenseks (1B kategooria) klassifitseerimise kriteeriumidele ja on seega direktiivi 2004/37/EÜ määratluse alusel kantserogeen. Kättesaadava teabe põhjal (sealhulgas teaduslikud ja tehnilised andmed) on võimalik kehtestada trikloroetüleeni piirnormid kaheksatunnise võrdlusperioodi (pikaajalise kokkupuute piirnorm) ning lühema võrdlusperioodi (15 minutit) suhtes. Teaduskomitee tegi kindlaks, et see kantserogeen võib olulises koguses imenduda naha kaudu. Seepärast on asjakohane kehtestada direktiivi 2004/37/EÜ III lisa A osas trikloroetüleeni pika- ja lühiajalise kokkupuute piirnormid ning lisada III lisa B osasse märke aine kokkupuute kohta nahaga, mis osutab naha kaudu

⁵⁶ Nõukogu 7. aprilli 1998. aasta direktiiv 98/24/EÜ töötajate tervise ja ohutuse kaitse kohta keemiliste mõjuritega seotud ohtude eest tööl (neljateistkümnes üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses) (EÜT L 131, 5.5.1998, lk 11).

⁵⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, milles käsitletakse ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

olulises koguses imendumise võimalikkusele. Uute teadusandmete tekkimisel vaadatakse kõnealuse aine piirnормid ka edaspidi eriti tähelepanelikult läbi.

- (8) 4,4'-metüleendianiliin (MDA) vastab määruses (EÜ) nr 1272/2008 sätestatud kantserogeenseks (1B kategooria) klassifitseerimise kriteeriumidele ja on seega direktiivi 2004/37/EÜ määratluse alusel kantserogeen. Kättesaadava teabe põhjal (sealhulgas teaduslikud ja tehnilised andmed) on võimalik kehtestada 4,4'-metüleendianiliini piirnорм. Teaduskomitee tegi kindlaks, et see kantserogeen võib olulises koguses imenduda naha kaudu. Seepärast on asjakohane kehtestada direktiivi 2004/37/EÜ III lisa A osas 4,4'-metüleendianiliini piirnорм ja lisada direktiivi III lisa B osasse märke aine kokkupuute kohta nahaga, mis osutab naha kaudu olulises koguses imendumise võimalikkusele.
- (9) Epiklorohüdriin (1-kloro-2,3-epoksüpropan) vastab määruses (EÜ) nr 1272/2008 sätestatud kantserogeenseks (1B kategooria) klassifitseerimise kriteeriumidele ja on seega direktiivi 2004/37/EÜ määratluse alusel kantserogeen. Teaduskomitee jõudis järeldusele, et selle läviväärtuseta kantserogeeniga kokkupuute tervisepõhist piirnормi ei ole võimalik tuletada ning soovitas vältida kokkupuudet töökohal. Teaduskomitee tegi kindlaks, et epiklorohüdriin võib olulises koguses imenduda naha kaudu. Tööohutuse ja tervishoiu nõuandekomitee (s.o „nõuandekomitee“) leppis kättesaadava teabe (sealhulgas teaduslike ja tehniliste andmete) alusel kokku praktilise piirnормi. Seepärast on asjakohane kehtestada direktiivi 2004/37/EÜ III lisa A osas epikloroetüleeni piirnорм ning lisada III lisa B osasse märke aine kokkupuute kohta nahaga, mis osutab naha kaudu olulises koguses imendumise võimalikkusele.
- (10) Etüleendibromiid (1,2-dibromoetaan, EDB) vastab määruses (EÜ) nr 1272/2008 sätestatud kantserogeenseks (1B kategooria) klassifitseerimise kriteeriumidele ja on seega direktiivi 2004/37/EÜ määratluse alusel kantserogeen. Teaduskomitee jõudis järeldusele, et selle läviväärtuseta kantserogeeniga kokkupuute tervisepõhist piirnормi ei ole võimalik tuletada ning soovitas vältida kokkupuudet töökohal. Teaduskomitee tegi kindlaks, et etüleendibromiid võib olulises koguses imenduda naha kaudu. Tööohutuse ja tervishoiu nõuandekomitee (s.o „nõuandekomitee“) leppis kättesaadava teabe (sealhulgas teaduslike ja tehniliste andmete) alusel kokku praktilise piirnормi. Seepärast on asjakohane kehtestada direktiivi 2004/37/EÜ III lisa A osas etüleendibromiidi piirnорм ning lisada III lisa B osasse märke aine kokkupuute kohta nahaga, mis osutab naha kaudu olulises koguses imendumise võimalikkusele.
- (11) Etüleendikloriid (1,2-dikloroetaan, EDC) vastab määruses (EÜ) nr 1272/2008 sätestatud kantserogeenseks (1B kategooria) klassifitseerimise kriteeriumidele ja on seega direktiivi 2004/37/EÜ määratluse alusel kantserogeen. Kättesaadava teabe põhjal (sealhulgas teaduslikud ja tehnilised andmed) on võimalik kehtestada etüleendikloriidi piirnорм. Teaduskomitee tegi kindlaks, et etüleendikloriid võib olulises koguses imenduda naha kaudu. Seepärast on asjakohane kehtestada direktiivi 2004/37/EÜ III lisa A osas etüleendikloriidi piirnорм ning lisada III lisa B osasse märke aine kokkupuute kohta nahaga, mis osutab naha kaudu olulises koguses imendumise võimalikkusele.
- (12) Sisemise sidususe tagamiseks on asjakohane kanda direktiivi 2004/37/EÜ III lisa A osas esitatud veerg „Märkus“ ja selles veerus olevad märkused üle direktiivi 2004/37/EÜ III lisa B osasse.

- (13) Komisjon konsulteeris nõukogu 22. juuli 2003. aasta otsusega asutatud tööohutuse ja tervishoiu nõuandekomiteega. Samuti viis komisjon läbi ELi toimimise lepingu artikli 154 kohase kaheetapilise konsultatsiooni Euroopa sotsiaalpartneritega.
- (14) Käesolevas direktiivis järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artikli 31 lõikes 1 sätestatud põhiõigusi ja põhimõtteid.
- (15) Käesoleva direktiiviga kehtestatud piinormid vaadatakse läbi seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ)⁵⁸ rakendamise ning Euroopa Kemikaaliameti riskihindamise komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee arvamustega, eelkõige selleks, et võtta arvesse direktiiviga 2004/37/EÜ kehtestatud piinormide ja annuse-toime seoste vastastikust mõju, teavet tegeliku kokkupuute kohta ja olemasolu korral DNEL-väärtusi (tuletatud mittetoimiv tase), mis on kõnealuse määruse kohaselt tuletatud ohtlike kemikaalide jaoks.
- (16) Kuna liikmesriigid eraldi ei saa piisaval määral saavutada käesoleva direktiivi eesmärgi, milleks on elu- ja töötingimuste parandamine ning töötajate tervise kaitse kantserogeenidega kokkupuutest tulenevate spetsiifiliste ohtude eest, vaid neid on võimalik saavutada paremini liidu tasandil, võib Euroopa Liit vastu võtta meetmeid, mis on kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 3 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 lõikes 4 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega ei ületata käesoleva direktiiviga nende eesmärkide saavutamiseks vajalikku.
- (17) Kuna käesolevas direktiivis käsitletakse töötajate tervist nende töökohal, peaks selle ülevõtmise tähtaeg olema kaks aastat.
- (18) Seepärast tuleks direktiivi 2004/37/EÜ vastavalt muuta.
- (19) Liikmesriigid on kooskõlas liikmesriikide 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooni ja komisjoni selgitavate dokumentidega⁵⁹ kohustunud põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeesmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et kõnealuste dokumentide edastamine on põhjendatud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2004/37/EÜ muudetakse järgmiselt.

1. I lissasse lisatakse järgmine punkt:

⁵⁸ ELT L 396, 30.12.2006, lk 1.

⁵⁹ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

„Töö, millega kaasneb kokkupuude õlidega, mida on eelnevalt kasutatud sisepõlemismootorite liikuvate osade määrimiseks ja jahutamiseks.“

2. III lisa muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi lisale.

Artikkel 2

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt kahe aasta jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva. Nad edastavad kõnealuste õigus- ja haldusnormide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid võtavad vastu kõnealused meetmed, lisavad nad meetmete ametliku avaldamise korral nendesse meetmetesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja